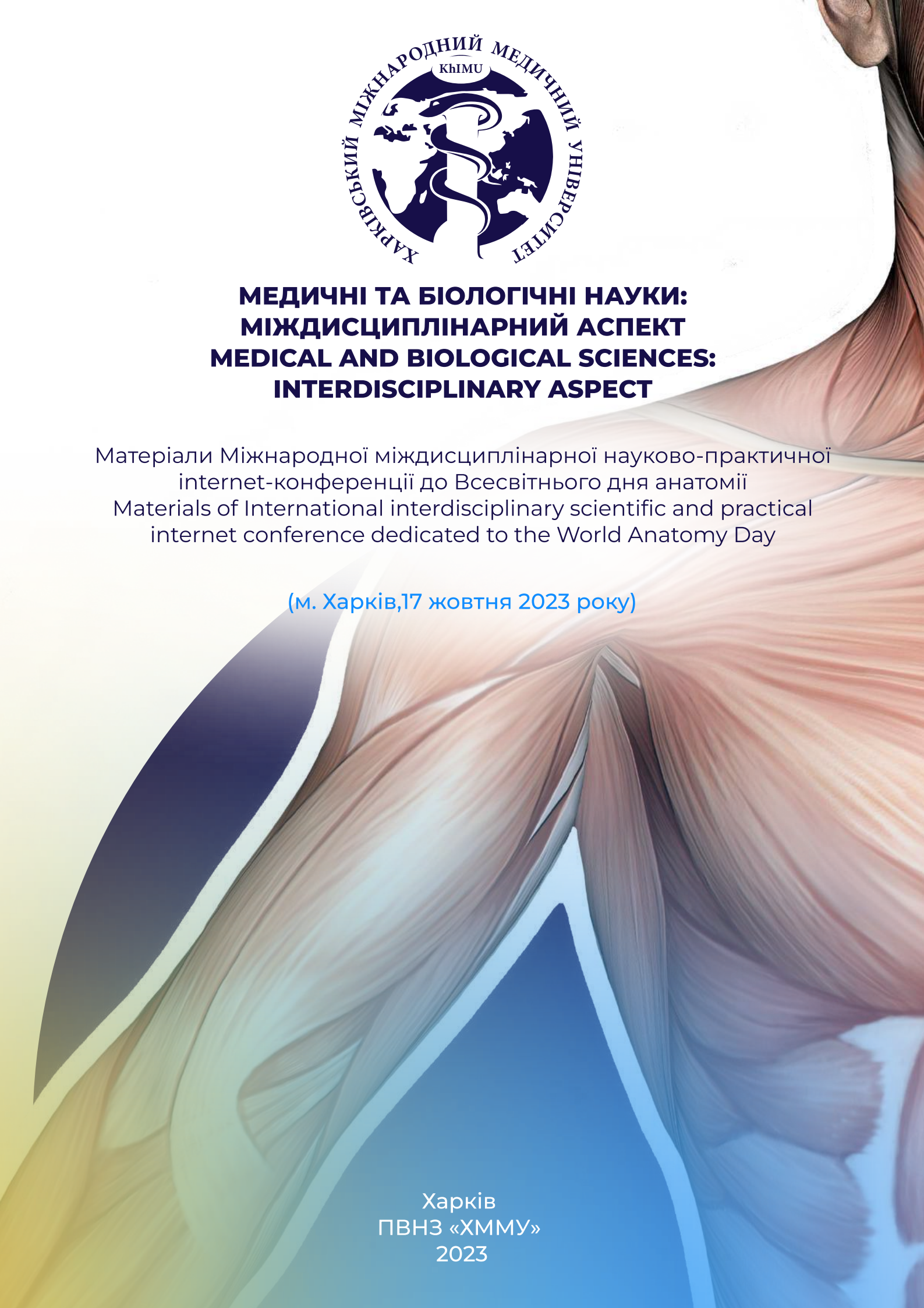

МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES: INTERDISCIPLINARY ASPECT

Матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії
Materials of International interdisciplinary scientific and practical internet conference dedicated to the World Anatomy Day

(м. Харків,17 жовтня 2023 року)

Харків
ПВНЗ «ХММУ»
2023

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES: INTERDISCIPLINARY ASPECT

Матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії

Materials of International interdisciplinary scientific and practical internet conference dedicated to the World Anatomy Day

(м. Харків,17 жовтня 2023 року)

Харків
ПВНЗ «ХММУ»
2023

УДК (61:57):004.773.7
М42

Редакційна колегія:
доц. Давидова Ж.В.; доц. Березняков В.І.; канд. пед. наук Кудрявцева Т.О.; доц. Жеребкін В.В., канд. мед. наук Жемела О.Д.; доц. Бурлака І.С.; доц. Арсєн'єв О.В.; доц. Нессонова М.М.; канд. біол. наук Тининика Л.М.; канд. біол. наук Нікольченко А.Ю.; канд. техн. наук Гиря М.П.; Чернишенко Н.П.

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 363 від 08 вересня 2023 р.)

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

М42 Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект: матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії (17 жовтня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. Д. М. Шияна; Приватний вищий навчальний заклад «Харківський міжнародний медичний університет». – Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2023. – 107 с.
ISBN 978-617-7886-49-4

Збірник містить матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії **«Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект»** , є нефаховим науковим виданням, яке висвітлює теоретичні та практичні результати наукових досліджень молодих науковців (докторантів, аспірантів, студентів), науково-педагогічних (педагогічних) працівників закладів вищої освіти, лікарів-практиків, наукових співробітників з історії становлення вітчизняної та світової морфології, актуальних питань застосування сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних (педагогічних) і практичних працівників, що займаються питаннями сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; реалізації міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

УДК (61:57):004.773.7
© ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», 2023.

ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЗДОБУВАЧА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК СУБ'ЄКТИВНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Разумна А.Г., Гиря М.П.

Приватний вищий навчальний заклад «Харківський міжнародний медичний університет», Харків, Україна

a.rozumna@khimu.edu.ua, m.girya@khimu.edu.ua

Вступ. Міждисциплінарна інтеграція визначається нами як багаторівневий феномен. Його можна визначити на трьох рівнях: науково-практичному, що окреслює єдність наук та відповідних практик; педагогічному, що окреслює узгодженість предметного змісту та методичних засад навчальних дисциплін у єдину систему в процесі їх викладання; особистісному, що визначає суб'єктивну узгодженість опанованого матеріалу та його інтеграцію у цілісну аксіолого-світоглядну, інструментально-поведінкову структуру. Особистісний рівень ми визначаєм як суб'єктивну міждисциплінарну інтеграцію.

Суб'єктивна міждисциплінарна інтеграція може відбуватись як рефлексивний процес узгодження змістових компонентів опанування один з одним, а може відбуватись у співставленні з майбутньою власною професійною діяльністю (професійною самоідентичністю). «Професійна ідентичність майбутнього фахівця медичної галузі є характеристикою, що визначає його суб'єктивне прийняття вимог до професіонала (як ідеалу) на себе і обумовлює суб'єктне ставлення до професійного опанування та самовдосконалення в умовах формальної та неформальної освіти» (Разумна А.Г., 2019). Психолого-педагогічних досліджень, які б вивчали ментальний процес суб'єктивної міждисциплінарної інтеграції, що пов'язаний із рефлексією здобувачами освіти опанованого матеріалу через співвідношення із власною професійною самоідентичністю, на проводилось. Відомо, що професійна ідентичність здобувача впливає на його спрямованість в освітньому процесі. Актуальною є проблема впливу професійної ідентичності здобувача на суб'єктивну міждисциплінарну інтеграцію в освітньому процесі.

Мета. Визначити особливості впливу професійної ідентичності на рефлексивний процес суб'єктивної міждисциплінарної інтеграції.

Матеріали та методи вивчення. Дизайн кореляційного дослідження визначає вивчення зв'язку суб'єктивного стану професійної ідентичності та суб'єктивної міждисциплінарної інтеграції в освітньому процесі. Професійна ідентичність досліджується за допомогою комплексу валідизованих авторських методик, а міждисциплінарна інтеграція визначається нами як система рефлексивних завдань щодо встановлення відповідних зв'язків між змістовими компонентами навчальних дисциплін. При цьому здобувачеві надається можливість скористатись педагогічним супроводом зазначених рефлексивних процесів: особистісно професійної самоідентифікації, змістовно-логічного встановлення зв'язків між навчальними предметами, визначення зв'язку між професійною самоідентичністю та опанованими навчальними предметами. Здобувачеві пропонується диференціювати п'ять логічних типів міждисциплінарних зв'язків. Перший тип (кон'юнкція проста) визначається як перетин змістових одиниць, містить спільну частину, що дублює виклад. Так перетинається зміст викладання психології та психіатрії, а «зоною понятійного перетину» є психіка з її основними характеристиками. В такому випадку вивчення психології, що передує опануванню психіатрії стає для неї пропедевтичною базою. Другий тип (кон'юнкція емерджентна) визначається появою третьої дисципліни на базі двох пропедевтичних, при чому третя дисципліна має нові характеристики, що породжені взаємодією двох попередніх. Наприклад, психологія і мистецтво при взаємодії визначають породження арт-терапії як певної факультативної дисципліни. Третій тип (диз'юнкція) окреслює взаємозв'язок дисциплін, що у сукупності визначають повну характеристику більш загального за своїм предметом пізнання явища. Так, психофізіологія разом із анатомією ЦНС та ВНД, нейрохімією створюють більш повне уявлення про неврологічну організацію психіки. Якщо дисципліни, які взаємодіють між собою, мають такі зв'язки, що обумовлюють одна одну, то можемо визначити

інтеграцію – імплікацію. При чому четвертий тип (детермінантна імплікація) визначає зв'язок за типом причинно-наслідкових (наприклад, біофізика – фізіотерапія), то п’ятий тип (структурно-логічна імплікація) окреслює зв'язок дисципліни, що визначає структуру, і такої, що визначає функцію (наприклад, анатомія – фізіологія). Педагогічним критерієм ефективності встановлення суб’єктивних зв’язків на рівні міждисциплінарної інтеграції є здатність визначати та інтерпретувати міждисциплінарні зв’язки, а також зв’язки професійної компетентності із навчальними дисциплінами.

Результати та їх обговорення. Проведення пілотного дослідження на базі викладання предметів психологічного спрямування дозволило визначити, що рефлексивний аналіз навчального матеріалу на предмет встановлення міждисциплінарних зв’язків із пререквізитними та постреквізитними навчальними дисциплінами, що вивчають здобувачі, потребує спеціального опанування; без педагогічного супроводу аналіз взаємозв’язку поверховий та формальний, не має глибокого розуміння характеру цих зв’язків. З’ясовано, що рефлексивний аналіз здобувачами міждисциплінарних зв’язків стає більш обґрунтованим та вмотивованим при його здійсненні через «призму» професійної самоідентичності.

Висновки. Проведене пілотне дослідження дає можливість визначати рефлексію здобувачами міждисциплінарних зв’язків найбільш ефективною з позиції їх професійної самоідентифікації.

Список літератури:

1. Разумна А.Г. Педагогічні чинники формування професійної ідентичності майбутнього медичного фахівця в умовах вишу. *Теорія і практика управління соціальними системами.* 2019. № 1. С. 16–28.

2. Желанова В. Впровадження стратегії міждисциплінарності в сучасній вищій освіті. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота».* 2021. № 1 (48). С. 477-480.